

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

BULETIN DE CONJUNCTURĂ

Anul VIII nr.88

Aprilie 2005

Cuprins

<i>Tendințe generale</i>	- Evoluția principalilor indicatori în luna aprilie 2005	2
<i>Evoluția producției</i>	- Producție în creștere, cu o posibilă temperare de ritm	3
<i>Stocuri</i>	- Reducerea stocurilor de produse finite; îngreunarea procesului de aprovizionare cu materii prime	6
<i>Factori care limitează producția</i>	- Cererea insuficientă – principalul factor de frânare a producției	7
<i>Utilizarea forței de muncă</i>	- Continuarea tendinței de restrângere a personalului	8
<i>Prețuri de producție</i>	- Evoluție ascendentă, posibil accelerată, a prețurilor de producție.....	9
<i>Investiții</i>	- Estimări favorabile privind activitatea de investiții	10
<i>Profitabilitate</i>	- Îmbunătățirea ratei profitabilității	11
<i>Secțiune grafică – evoluții sectoriale</i>		12
<i>Precizări metodologice</i>		16

Evoluția principalilor indicatori în luna aprilie 2005

Rezultatele sondajului de conjunctură efectuat în rândul întreprinderilor din industrie și construcții indică o evoluție favorabilă a activității economice în luna aprilie.

Producția se va plasa în continuare pe un trend ascendent, fiind însă posibilă o atenuare de ritm, sugerată de reducerea soldului conjunctural¹ la mai puțin de jumătate din nivelul lunii anterioare (+25 la sută). Menținerea unei bune corelări între programul de producție și dotările existente este indicată, pe de o parte, de ponderea ridicată a companiilor care dispun de capacități suficiente (91 la sută), iar pe de altă parte, de gradul ridicat de utilizare a capacităților de producție (81 la sută).

O evoluție favorabilă este preconizată și în privința stocurilor de produse finite, diminuarea acestora fiind indicată de revenirea soldului conjunctural în spectrul negativ de valori (-13 la sută). Dificultățile de aprovizionare cu materii prime se vor accentua, în condițiile deteriorării anticipațiilor formulate de circa 5 la sută dintre respondenți, fapt care s-a reflectat în coborârea soldului conjunctural la -5 procente (comparativ cu nivelul ușor negativ din luna martie).

Potrivit opiniei a 22 la sută dintre managerii intervievați, cererea insuficientă va reprezenta principala cauză de limitare a producției din industrie și construcții, fiind urmată de evoluția cursului de schimb, blocajul financiar, lipsa materiilor prime.

Numărul de salariați își va menține traiectoria descrescătoare, evoluție sugerată de valoarea negativă a soldului conjunctural (-16 la sută). 71 la sută din numărul participanților la sondaj nu vor opera modificări de personal.

Tendința ascendentă a prețurilor de producție va cunoaște o posibilă accelerare, în condițiile majorării semnificative a soldului conjunctural (de la +5 la sută la +22 la sută). Stabilitatea prețurilor este anticipată de 60 la sută dintre managerii intervievați.

Pentru prima dată în acest an, în luna aprilie se preconizează evoluții mai dinamice atât în privința investițiilor (creșterea de 3,8 ori a soldului opiniilor, până la +25 la sută), cât și a ratei profitabilității (revenirea soldului conjunctural la o valoare pozitivă: +27 la sută).

---

¹ Exprimă tendința indicatorului și se calculează ca diferență între ponderea opiniilor favorabile și cea a opiniilor nefavorabile.

Producție în creștere, cu o posibilă temperare de ritm

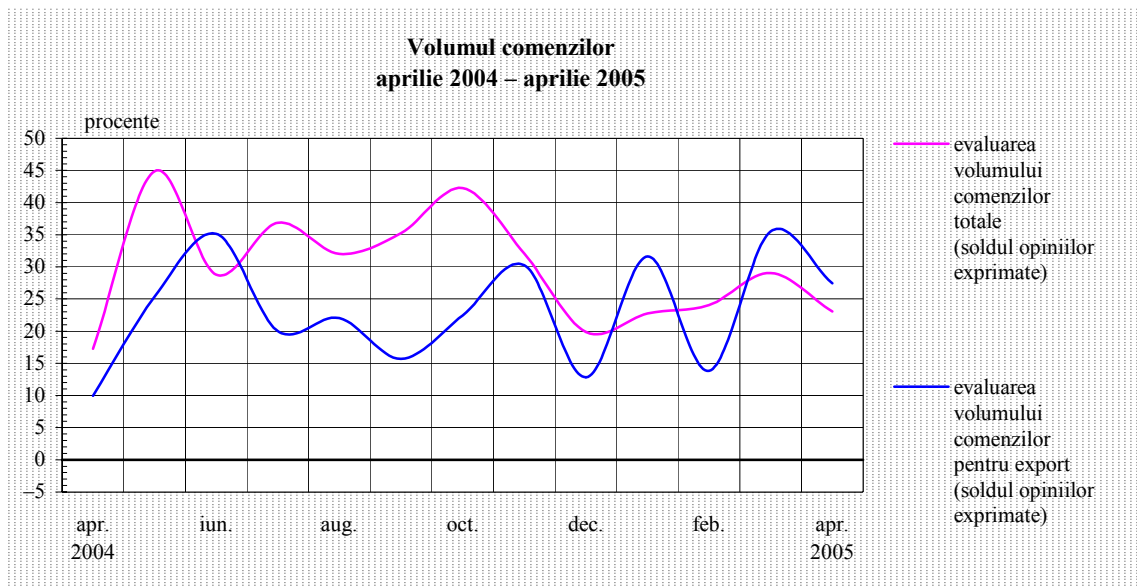
Portofoliul total de comenzi se va menține, și în luna aprilie, pe o traiectorie crescătoare. Soldul conjunctural (+23 la sută) s-a redus cu 6 puncte procentuale, atât datorită scăderii numărului anticipațiilor pozitive (până la 35 la sută din totalul răspunsurilor), cât și majorării ponderii opiniilor nefavorabile (cu 4 puncte procentuale).

Evoluții	Mar. 2005	Apr. 2005
Producția	↗	↗
Comenzi noi - total, din care:	↗	↗
Comenzi noi pentru export	↗	↗
Gradul de utilizare a capacităților de producție	80%	81%

Ramurile care vor înregistra cele mai probabile creșteri ale volumului de comenzi sunt: industria materialelor de construcții; industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari; industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; industria chimică, a prelucrării cauciucului și a maselor plastice (solduri ale opiniilor cuprinse între +61 și +71 la sută). Restrângeri ale acestui indicator sunt preconizate îndeosebi în industria mijloacelor de transport și în sectorul de producție, transport și distribuție de energie electrică, termică, gaze și apă caldă (solduri ale opiniilor: -61 și respectiv -22 la sută).

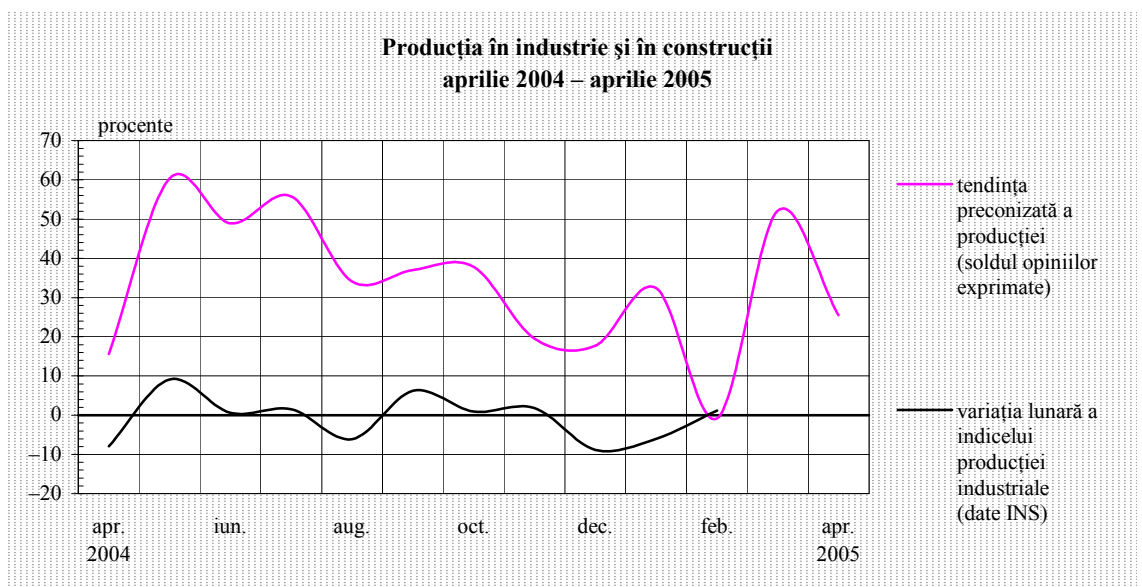
Perspectiva este optimistă și în privința comenzilor pentru export, evoluție sugerată de valoarea pozitivă a soldului conjunctural (+27 la sută). Reducerea acestuia cu 8 puncte procentuale față de nivelul lunii precedente a fost rezultatul diminuării cu 10 puncte procentuale a ponderii răspunsurilor care indică majorarea portofoliului (32 la sută). Numărul opiniilor nefavorabile a continuat să scadă (ajungând la 4 la sută din total, față de 7 la sută în luna martie). De altfel, nici una dintre ramurile analizate nu a consemnat un sold conjunctural negativ. Creșteri ale portofoliului de comenzi pentru export sunt anticipate mai ales în industria chimică, a prelucrării cauciucului și a maselor plastice; metalurgie, construcții metalice și produse din metal; industria mijloacelor de transport (solduri ale opiniilor situate între +57 și +60 la sută).

*Creștere a
portofoliului
de comenzi*

Producția din industrie și construcții își va menține trendul ascendent, fiind însă posibilă o atenuare de ritm, în condițiile reducerii soldului conjunctural la mai puțin de jumătate din nivelul consemnat în luna martie (+25 la sută). Această evoluție este consecința atât a creșterii de 3,7 ori a numărului anticipațiilor negative (până la o proporție de 24 la sută), cât și a scăderii cu 9 puncte procentuale a ponderii răspunsurilor favorabile.

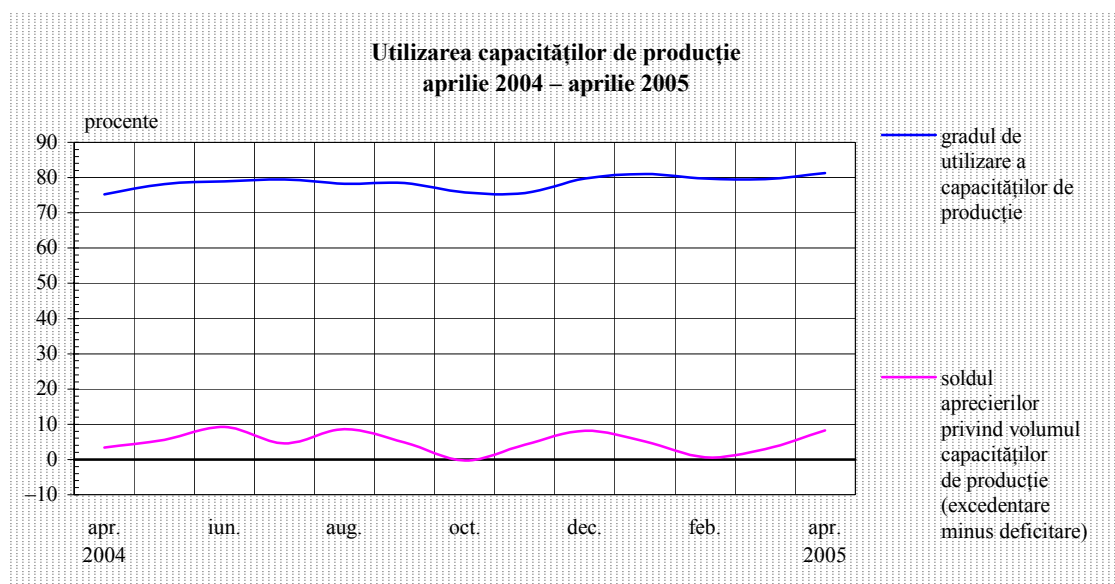
*Ritm pozitiv,
posibil
decelerat, al
producției*

Extinderea activității productive este mai probabilă în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; metalurgie, construcții metalice și produse din metal; industria materialelor de construcții; industria chimică, a prelucrării cauciucului și a maselor plastice; sectorul construcțiilor (solduri conjuncturale pozitive de 56 până la 100 la sută). O producție

inferioară lunii anterioare este estimată în sectorul extractiv, în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (solduri conjuncturale de -7 și respectiv -32 la sută), dar mai ales în activitatea de producție, transport și distribuție de energie electrică, termică, gaze și apă caldă (sold conjunctural: -59 la sută, evoluție asociată ameliorării condițiilor climatice).

Gradul mediu de utilizare a capacităților de producție va înregistra o posibilă creștere (81 la sută). Similar lunii precedente, cele mai ridicate niveluri sunt preconizate în metalurgie, construcții metalice și produse din metal; industria chimică, a prelucrării cauciucului și a maselor plastice; industria textilă, confecții, pielărie și încălțăminte; edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi (grad de utilizare situat între 84 și 90 la sută).

Grad satisfăcător de utilizare a capacităților de producție

Pentru luna aprilie, 91 la sută dintre participanții la sondaj anticipează o bună corelare a programului de producție cu capacitățile existente. Această pondere s-a majorat cu 3 puncte procentuale față de intervalul anterior, pe seama restrângerii numerice a opiniilor referitoare la insuficiența capacităților (ponderea aferentă a scăzut cu 4 puncte procentuale, până la 1 la sută). În aceste condiții, soldul conjunctural a ajuns la +8 la sută (față de +3 la sută în luna martie) – unul dintre cele mai ridicate niveluri din ultimele 12 luni.

Dotări tehnologice adecvate sunt preconizate de toate întreprinderile care operează în ramurile: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suporturi; industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari. Niveluri excedentare se vor înregistra mai ales în industria de mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice; industria mijloacelor de transport; sectorul construcțiilor (solduri ale opiniilor cuprinse între +20 la sută și +24 la sută). Insuficiența capacităților de producție nu este semnalată la nivelul nici uneia dintre ramurile analizate.

Stocuri

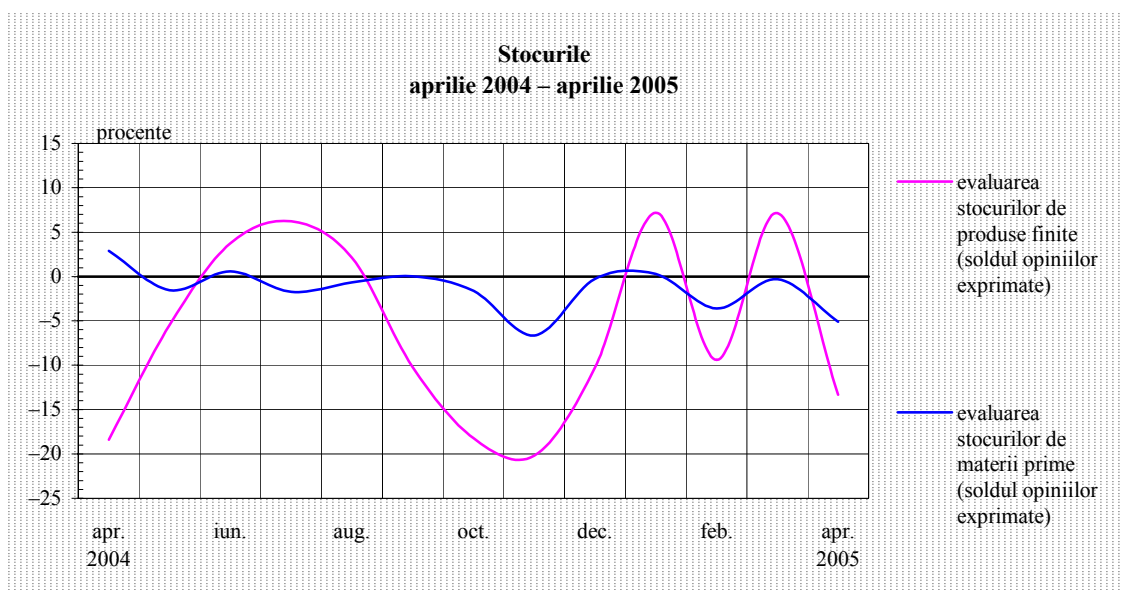
Reducerea stocurilor de produse finite; îngreunarea procesului de aprovizionare cu materii prime

Luna aprilie va consemna o posibilă diminuare a stocurilor de produse finite. Această evoluție este sugerată de revenirea soldului conjunctural în spectrul negativ de valori (-13 la sută), ca urmare a reducerii semnificative a ponderii răspunsurilor de tip *ascendent* (cu 11 puncte procentuale, până la 9 la sută), concomitent cu majorarea celei aferente opiniilor din categoria *descendent*. Circa 64 procente dintre respondenți nu întrevăd modificări ale cotelor deținute.

Evoluții	Mar. 2005	Apr. 2005
Stocurile de produse finite	↗	↘
Stocurile de materii prime	↘	↘

Absorbția stocurilor de produse finite este anticipată mai ales în ramurile: producția, transportul și distribuția energiei, gazelor și apei calde; industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari; industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie (solduri conjuncturale cuprinse între -47 și -37 la sută). Singura ramură în care se prevăd acumulări mai consistente de stocuri este industria mijloacelor de transport (sold al opiniilor: +45 la sută).

Diminuare a stocurilor de produse finite; dificultăți de aprovizionare cu materii prime

În luna analizată, companiile intervievate anticipează accentuarea dificultăților de aprovizionare cu materii prime, fapt semnalat de deteriorarea soldului conjunctural (-5 la sută, față de nivelul ușor negativ consemnat în perioada precedentă). Restrângerea sub nivelul normal al stocurilor disponibile, anticipată de 7 procente dintre cei intervievați (2 la sută în luna martie), a determinat coborârea la 90 la sută a ponderii respondenților care estimează cote adecvate (comparativ cu 95 la sută în martie).

Insuficiența stocurilor de materii prime este preconizată mai ales în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari; industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte (solduri conjuncturale de -25 și respectiv -15 la sută). Similar lunii anterioare, niveluri peste cota normală se vor înregistra mai ales în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei, gazelor și apei calde (sold conjunctural +15 la sută).

*Factori care
limitează
producția*

Cererea insuficientă - principalul factor de frânare a producției

În opinia a 22 la sută dintre participanții la sondaj, nivelul insuficient al cererii continuă și în luna aprilie să constituie cauza principală a limitării activității industriale și de construcții. Influența negativă a acestui factor este resimțită de toate întreprinderile din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV, dar și de un număr important de companii aparținând ramurilor: alimentară, băuturi și tutun; textilă, confecții, pielărie și încălțăminte; construcții (ponderile variază între 42 și 50 la sută din totalul răspunsurilor corespunzătoare fiecărei ramuri).

Evoluția cursului de schimb reprezintă un alt factor restrictiv al activității de producție, fapt indicat de 21 la sută dintre respondenți. Similar lunii anterioare, principalele ramuri afectate sunt: industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte; industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice; industria de prelucrare a lemnului; industria de mașini și echipamente, echipamente și aparate electrice (ponderi cuprinse între 43 și 74 la sută).

Un procent de 19 la sută dintre managerii intervievați semnalează impactul nefavorabil exercitat de blocajul financiar, factor care frânează buna desfășurare a procesului de producție îndeosebi în ramurile: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie optică și ceasornicărie (ponderi a răspunsurilor: 100 la sută); chimie, prelucrarea cauciucului și a maselor plastice (64 la sută dintre respondenți); sectorul construcțiilor (53 la sută).

Comparativ cu intervalul precedent, dificultățile de aprovizionare cu materii prime afectează un număr mai mare de companii industriale (13 la sută față de 9 la sută), localizate în special în ramurile: mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie (63 la sută

dintre respondenți); industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari (48 la sută); industria extractivă (17 la sută).

Potrivit estimărilor a 6 la sută dintre respondenți, nivelul ridicat al ratelor dobânzilor bancare reprezintă un alt factor perturbator al activității de producție. Principalele ramuri afectate sunt: industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate radio-TV și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie optică și ceasornicărie (100 la sută); industria chimică (50 la sută din totalul răspunsurilor); industria textilă (26 la sută).

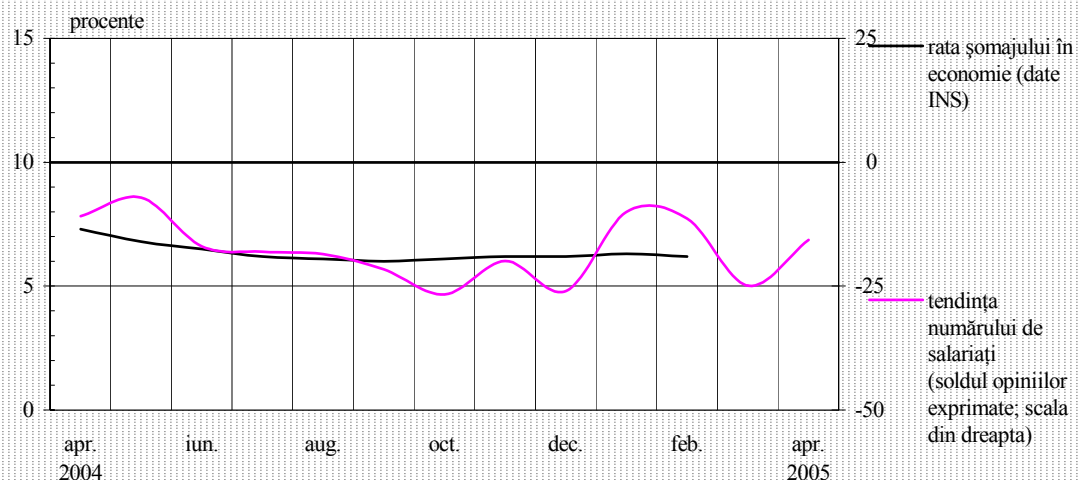
Utilizarea forței de muncă

Continuarea tendinței de restrângere a personalului

Trendul descrescător al numărului de salariați va continua și în luna aprilie. Această evoluție este sugerată de valoarea negativă a soldului conjunctural (-16 la sută), care s-a atenuat față de intervalul anterior (cu 9 puncte procentuale), atât datorită majorării ponderii managerilor care prevăd angajări de personal (7 la sută), cât și reducerii numărului de respondenți care anticipează efectuarea de disponibilizări (22 la sută). 71 la sută dintre participanții la sondaj nu preconizează modificarea numărului de salariați.

Pe fondul ameliorării condițiilor atmosferice, cele mai probabile suplimentări de personal vor fi operate de întreprinderile de construcții (sold al opiniilor: +42 la sută). Disponibilizări se întrevăd mai ales în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari; industria textilă, confecții, pielărie și încălțăminte; mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie (solduri conjuncturale cuprinse între -52 și -37 la sută).

Forța de muncă în industrie și în construcții
aprilie 2004 – aprilie 2005

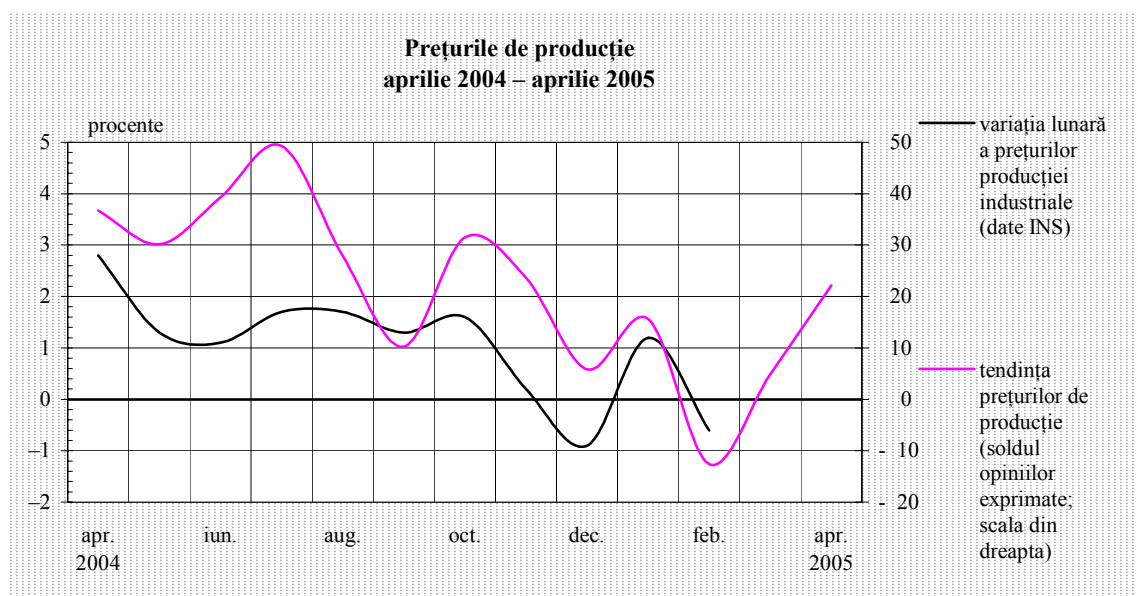
Reducere a numărului de salariați

Evoluție ascendentă, posibil accelerată, a prețurilor de producție

În luna aprilie, prețurile de producție își vor menține dinamica pozitivă, fiind chiar posibilă o intensificare de ritm, în condițiile creșterii de 4,6 ori a soldului conjunctural față de perioada anterioară (+22 la sută). Această evoluție este în principal consecința majorării cu 16 puncte procentuale a semnalelor de creștere (pondere de 29 la sută), în timp ce proporția opiniilor referitoare la reducerea prețurilor s-a micșorat la 6 procente (8 procente în luna martie). 60 la sută dintre respondenți estimează un nivel al prețurilor similar intervalului precedent (față de 74 la sută în martie).

Majorări de prețuri sunt posibile cu precădere în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari; mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice; sectorul construcțiilor (solduri conjuncturale pozitive cuprinse între 35 și 67 la sută). Prețuri inferioare lunii precedente vor practica mai ales întreprinderile cu activitate de producție, transport și distribuție a energiei, gazelor și a apei calde, dar și cele din industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte (solduri conjuncturale de -40 și respectiv -10 la sută).

*Posibilă
dinamizare de
ritm al
prețurilor de
producție*

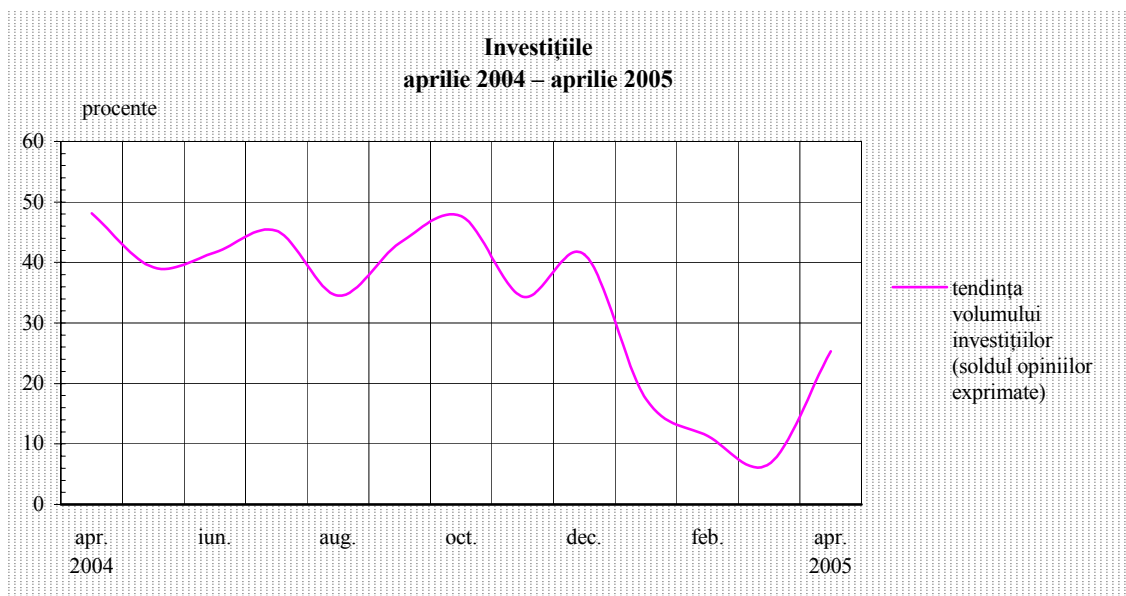
Investiții

Estimări favorabile privind activitatea de investiții

Activitatea de investiții se va situa în continuare pe un trend ascendent, fapt sugerat de valoarea pozitivă a soldului conjunctural (+25 la sută) care, pentru prima oară în acest an, indică și o posibilă intensificare de ritm (în luna martie, nivelul său a fost de +7 la sută). Această evoluție s-a produs ca urmare a restrângerii cu 10 puncte procentuale a estimărilor pesimiste (până la 3 la sută din totalul răspunsurilor), această diferență regăsindu-se în cea mai mare parte în ponderea opiniilor favorabile (28 la sută). În cazul a circa 68 procente din numărul întreprinderilor participante la sondaj, volumul investițiilor nu va înregistra modificări.

Creșterea efortului investițional este anticipată îndeosebi în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (sold conjunctural: +67 la sută); industria materialelor de construcții (+42 la sută); industria extractivă (+33 la sută). O evoluție negativă a investițiilor este preconizată în special în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie (sold conjunctural: -25 la sută), dar și în industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte (-8 la sută).

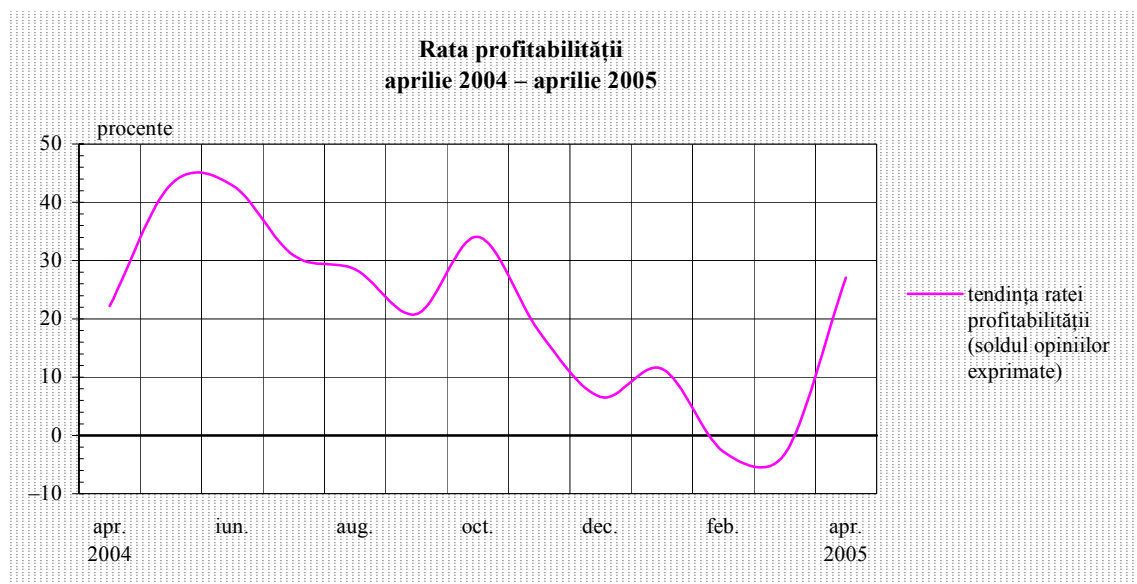
*Posibilă
intensificare
a activității
de investiții*

Îmbunătățirea ratei profitabilității

O perspectivă favorabilă se conturează și în privința profitabilității – soldul conjunctural marcând o creștere substanțială (+27 la sută, de la -3 la sută în luna martie). Această posibilă intensificare de ritm a rezultat în urma majorării numărului opiniilor optimiste (până la o treime din total; 14 la sută în luna anterioară), concomitent cu restrângerea de circa 3 ori a proporției aferente răspunsurilor negative (6 la sută). Aproximativ 54 la sută dintre participanții la sondaj nu anticipează modificări ale ratei profitabilității.

Rezultate pozitive sunt preconizate mai ales în industria mijloacelor de transport; industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice; industria materialelor de construcții; industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (solduri conjuncturale cuprinse între +42 și +61 la sută). Deteriorarea ratei profitabilității este mai probabilă în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și de birou, echipamente, aparate de radio și televiziune, aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie; industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte (solduri conjuncturale de -63 și respectiv -27 la sută).

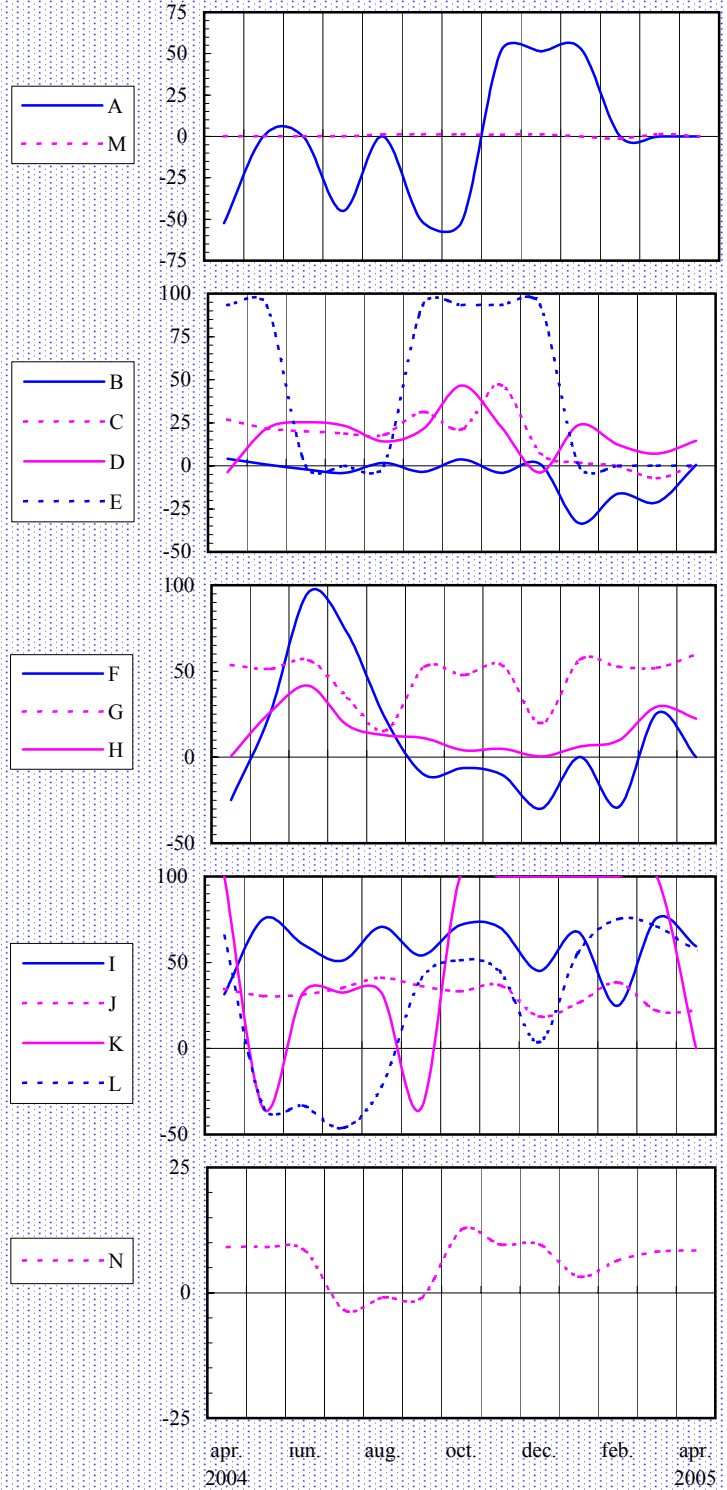
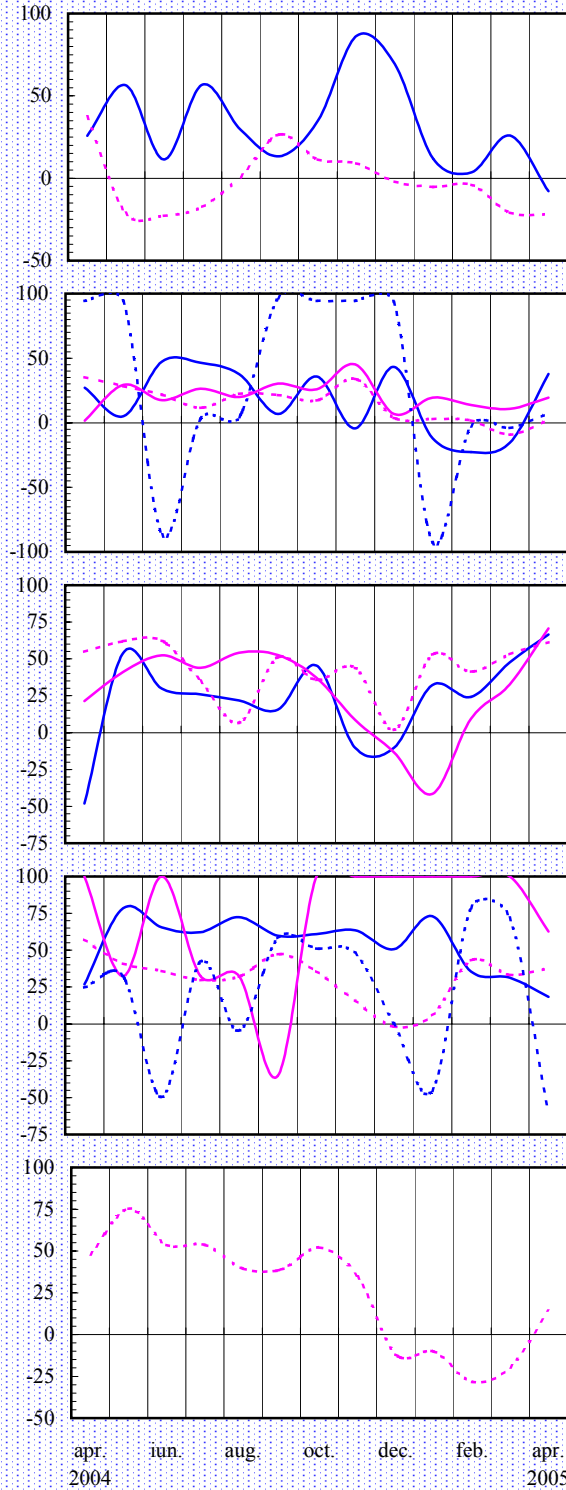

Evaluarea volumului comenzilor totale

Evaluarea volumului comenzilor pentru export

(soldul opiniilor exprimate - %)

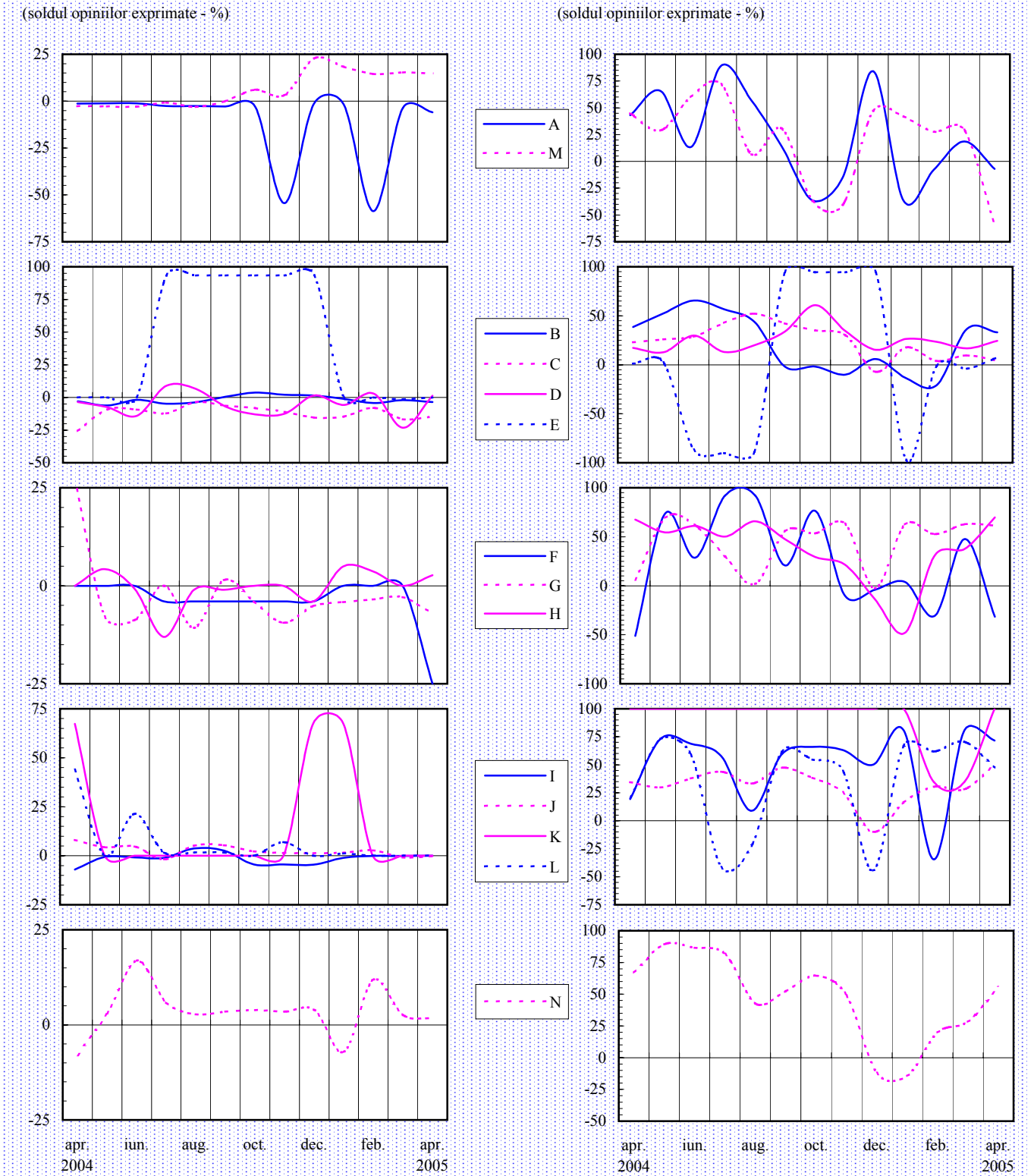
(soldul opiniilor exprimate - %)

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea stocurilor de materii prime

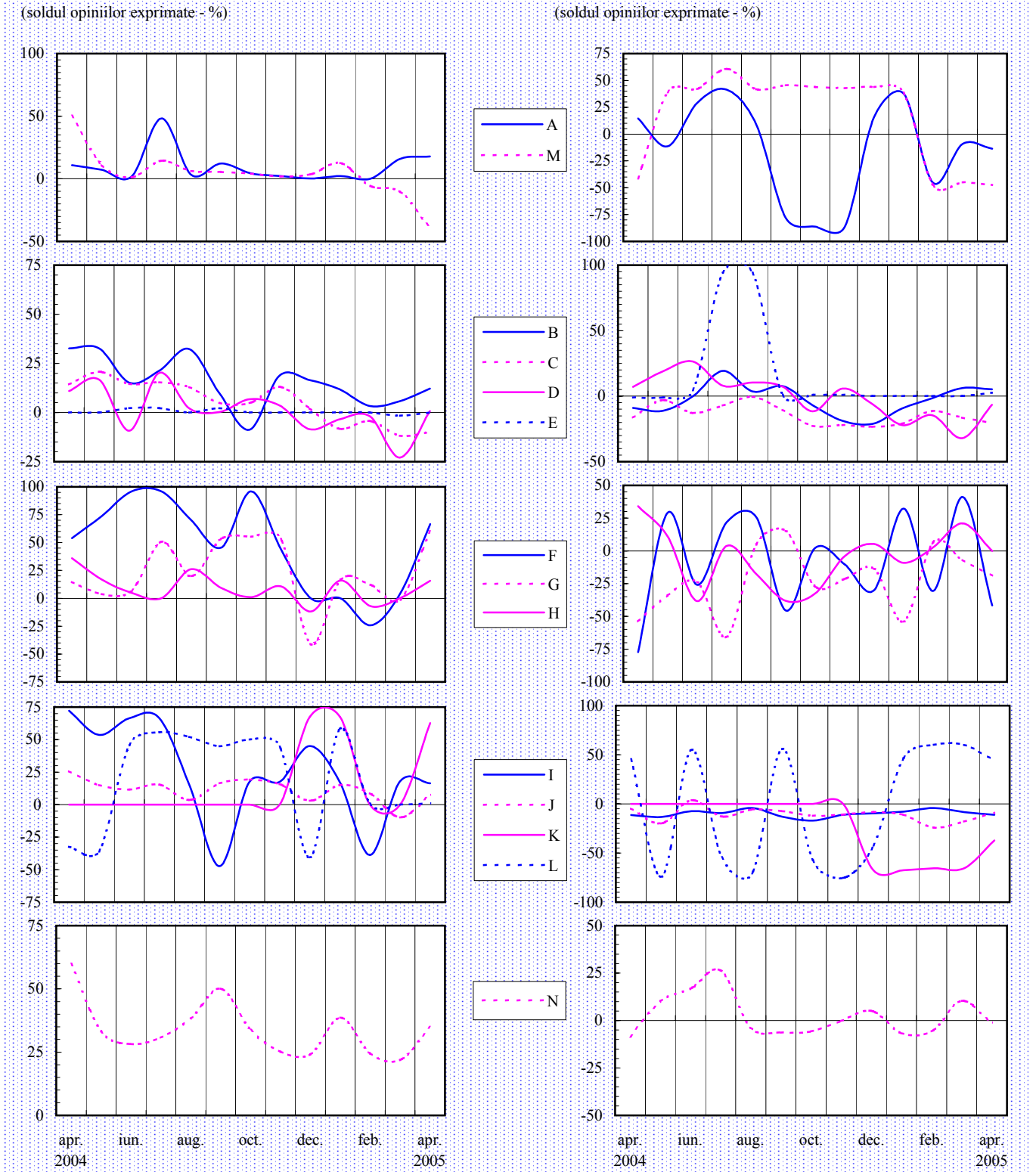
Tendința preconizată a producției

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Tendința prețurilor de producție

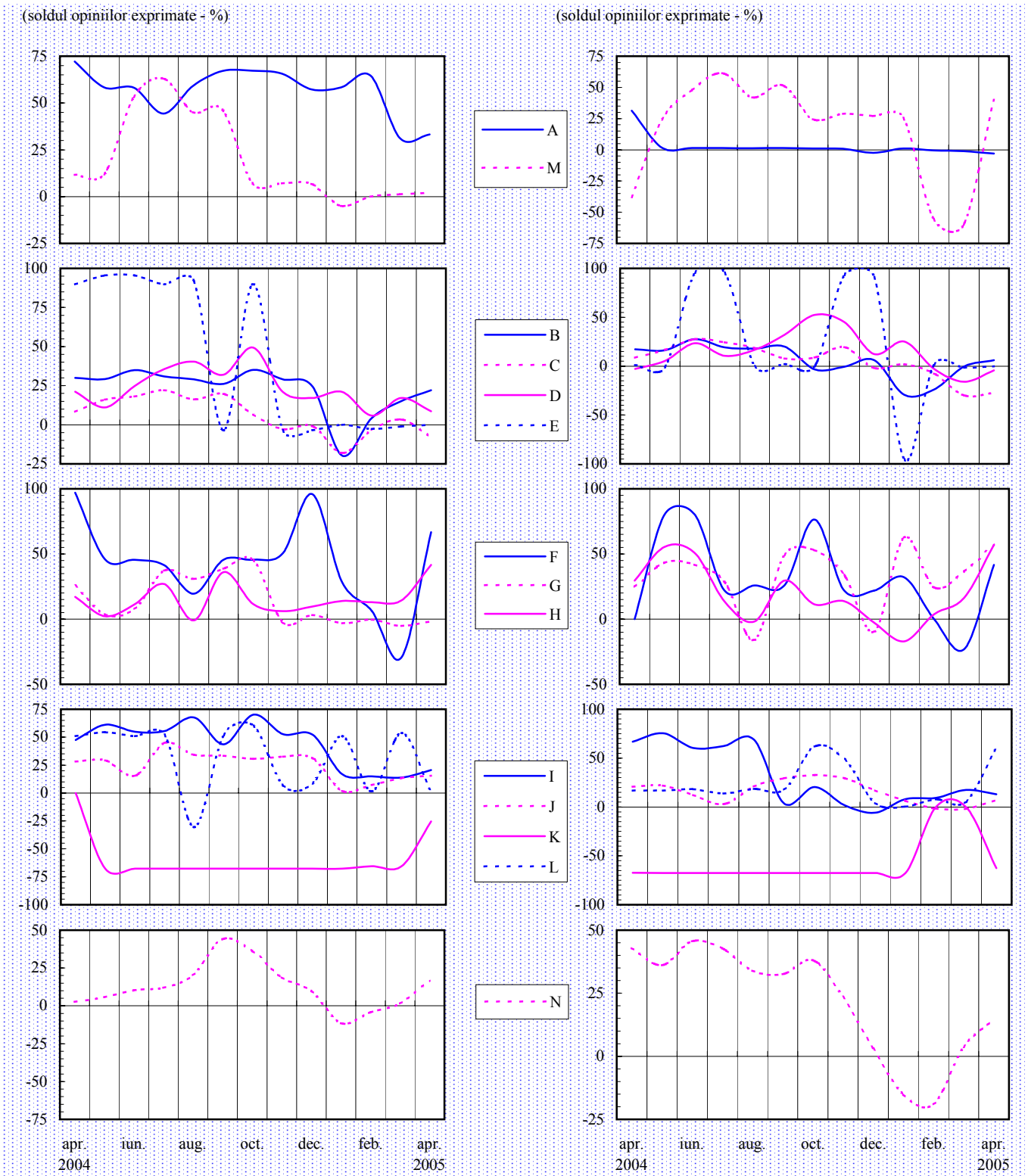
Evaluarea stocurilor de produse finite

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea investițiilor

Evaluarea ratei profitabilității

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Precizări metodologice

Sondajul de conjunctură se desfășoară cu sprijinul sucursalelor Băncii Naționale a României și cuprinde un eșantion național de peste 380 unități industriale și de construcții, selectate astfel încât să fie reprezentative pentru economia județelor și, de preferință, să fie diferite ca dimensiune și profil.

Întreprinderile cuprinse în eșantion fac parte din următoarele ramuri:

- A - extracția și prepararea cărbunelui; extracția petrolului și gazelor naturale; extracția și prepararea minereurilor metalifere; alte activități extractive;
- B - alimentară și băuturi; produse din tutun;
- C - textilă și produse textile; confecții din textile, blănuri și piele; pielărie și încălțăminte;
- D - prelucrarea lemnului; celuloză, hârtie și carton; mobilier;
- E - edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suport;
- F - prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari;
- G - chimie și fibre sintetice și artificiale; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice;
- H - materiale de construcții; industria sticlei, porțelanului și faianței;
- I - metalurgie; construcții metalice și produse din metal;
- J - mașini și echipamente; echipamente și aparate electrice;
- K - mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie;
- L - mijloace de transport;
- M - producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă;
- N - construcții.

Sondajul efectuat asigură respectarea principiului statistic al confidențialității datelor individuale.

Pentru completarea răspunsurilor la întrebările chestionarului, se cere aprecierea calitativă a tendinței indicatorilor economici, prin marcarea uneia dintre variantele: ascendent, descendent, suficient, insuficient, normal, nemodificat, etc.

Prin prelucrarea datelor, se obține procentajul opiniilor exprimate pentru fiecare dintre variantele de răspuns, iar apoi se calculează soldul acestora, prin diferența dintre totalul opiniilor ce se exprimă pentru "ascendent" ("mai mult decât suficient") și totalul opiniilor care se exprimă pentru "descendent" ("insuficient"). Procentajul răspunsurilor care indică stabilitate sau normalitate în evoluția indicatorilor nu este luat în calculul acestui sold.

Pentru a asigura omogenitatea datelor, eșantionul de întreprinderi se menține pe timp de minimum 12 luni calendaristice.

Pentru agregarea datelor la nivel național se folosesc trei criterii de ponderare, și anume: cifra de afaceri, numărul de personal la data de 31 decembrie a anului anterior și numărul de personal în luna anterioară efectuării sondajului.

N o t ă

*Redactarea buletinului a fost finalizată la data de 21 aprilie 2005.
Agregarea și prelucrarea informațiilor furnizate de sucursalele Băncii Naționale
a României, redactarea și tehnoredactarea buletinului au fost realizate de
Direcția Studii și Publicații, tel. 021/312.43.75, fax 021/314.97.52.
Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări
este permisă numai cu indicarea sursei.
internet: <http://www.bnro.ro>*